

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону

Международная стратегия экономического развития региона

International Strategy of Region Economic Development

Матеріали

V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Суми, Україна, 27 листопада 2014 року)

Суми
Сумський державний університет
2014

РОЗДІЛ 2 ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В КРАЇНАХ ТА РЕГІОНАХ

РАЗДЕЛ 2 ИНВЕСТИЦИОННО-ИННОВАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В СТРАНАХ И РЕГИОНАХ

SECTION 2 INVESTMENT AND INNOVATION PROCESSES IN STATES AND REGIONS

СВІТОВИЙ ДОСВІД КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Дмитерко М. О., аспірант
*ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України», Україна*

Кінець ХХ-го століття характеризується поширенням зацікавленості серед світових економістів та політиків у процесах формування та функціонування кластерів як одного з найефективніших заходів сприяння підвищенню конкурентоспроможності та інноваційності галузей та регіонів. Так, на сьогодні, підвищення конкурентоспроможності та інноваційності економіки за рахунок впровадження кластерної моделі стає базисом стратегічного розвитку більшості країн.

Першими, хто звернув увагу на кластерну модель організації регіональної економіки були США. За допомогою М. Портера була розроблена програма стратегічного партнерства для економічного розвитку. Першопрохідцями ж у застосуванні кластерного підходу виступають розробники та творці Кремнієвої долини в США, де, на сьогодні, розташовано близько 87 тисяч компаній, декілька десятків дослідницьких центрів та крупні університети. Також процес кластеризації в США очолили штати Каліфорнія, Коннектикут, Мінесота, Флорида та інші, де сотні міст та територій розробили власні кластерні стратегії.

Зараз у США діють близько 400 найбільших кластерів в галузях високих технологій, видобутку природних ресурсів, виробництва побутових товарів, а також в індустрії сервісу. Більше половини американських підприємств працюють за кластерної моделлю. Частка ВВП Америки, що припадає на кластерні об'єднання, складає близько

61%, а частка зайнятого в них трудового потенціалу країни складає 57%.

Для Канади характерним є сприяння усіх рівнів влади створенню та розвитку кластерів. Найбільш суттєву роль в реалізації кластерної політики Канади відіграють органи місцевого рівня, оскільки вони вирішують завдання від створення освітніх програм до оновлення ключових інфраструктур необхідних кластерам.

Згідно з «Доповіддю про інноваційний розвиток промислових кластерів Китаю 2010-2011 років», він знаходився на початковій стадії створення інноваційних кластерних об'єднань, а головним завданням визначалось перетворення промислових кластерів в інноваційні, які виробляють не лише конкурентоспроможну продукцію, але й радикально нову. Для розвитку кластерів Китаю характерним є заснування їх на основі бізнес-партнерства, але при державному контролі. Так держава інвестує на будівництво нових промислових кластерів або на їх реорганізацію та переоснащення мільярди доларів, що в майбутньому збільшує об'єми виробництва в декілька разів та розмір доходів у десятки разів.

Цікавий досвід у формуванні та функціонуванні кластерів має Індія, оскільки для неї характерні багатовікові традиції розвитку кластерів (наприклад, кластеру з випуску скляних та керамічних виробів більше 300 років, кластеру з виробництва ручних інструментів близько 200 років, кластеру з виробництва замків – більше 125 років). Для Індії на сьогодні характерним є функціонування більше двох тисяч кластерів, куди прагнуть малі підприємства, кількість яких коливається від 25-50 до декількох тисяч. До найбільших кластерів Індії належать: кластер в м. Паніпат, який виробляє близько 80% ковдр державного виробництва, кластер в м. Тірупур – 80% державного виробництва бавовняних панчішно-шкарпеткових виробів. На сьогодні кластери Індії поставляють більше 60% експортної продукції, а деякі великі кластери – до 90% окремих видів продукції, що виробляється в країні.

Кластеризація в Європі розпочалась з 60-х років ХХ століття на основі створення у 1968 році Генерального директорату з регіональної політики, у 1975 році – Європейського фонду регіонального розвитку, а також у 1988 році прийняття Хартії регіоналізму, що започаткувала діяльність Ради регіональних та місцевих товариств. Так, на сьогодні в ЄС функціонує більше двох тисяч кластерів, де працює 38% його робочої сили. Повністю кластеризацією охоплені датська, фінська, норвезька та шведська промисловості.

Таким чином, світовий досвід кластеризації доводить

ефективність та інноваційність впровадження кластерної форми організації економіки. Також він вказує на позитивні ефекти: підвищення конкурентоспроможності регіону, галузі та країни в цілому, підвищення інноваційності промисловості, а також формування ефективного ринку праці в окремих регіонах.

ФАКТОРЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ БЕЛАРУСИ

Егорова В. К., доц.

*Витебский государственный технологический
университет, Республика Беларусь*

По мнению специалистов, для перехода на инновационный путь развития необходимо наличие нескольких факторов. Во-первых, это – научно-интеллектуальный и технологический потенциал, достаточный для запуска и последующего развития инновационного процесса. Во-вторых, постоянный рост количества участников инновационной деятельности. В-третьих, развитая система институтов, ориентированных на инновационное развитие, способных обеспечить эффективное взаимодействие всех участников инновационной деятельности. Наконец, в-четвертых, это – востребованность инноваций большинством хозяйствующих субъектов и физических лиц, объединенных в единой национальной инновационной системе.

Как известно, Беларусь обладает третьим по величине, после России и Украины научно-техническим потенциалом среди стран-участниц СНГ. Важнейшим элементом инновационной инфраструктуры Республики Беларусь является Белорусский инновационный фонд. Основной его задачей является оказание адресной финансовой поддержки для выполнения инновационных проектов, работ по организации и освоению производства научно-технической продукции, а также венчурных проектов, включенных в план мероприятий Госпрограммы. Средства выделяются на конкурсной и возвратной основе. В качестве субъектов инновационной инфраструктуры зарегистрированы 16 юридических лиц, из них 11 – это научно-технологические парки. Подавляющая часть резидентов технопарков являются государственными структурами с относительно невысокой эффективностью их деятельности и чрезвычайно малым влиянием на развитие национальной экономики. Немногочисленность инновационных субъектов хозяйствования в первую очередь связана с проблемами практической реализации разработок, созданных в рамках